

4. Самофінансування та розширення оборотного капіталу. Направлення прибутку на поповнення оборотних активів сприяє збільшенню ліквідності та покращенню фінансової автономії підприємства. Наприклад за рахунок збільшення обігових коштів для закупівлі сировини, розширення товарних запасів, фінансування дебіторської заборгованості.

5. Виплата дивідендів та їх реінвестування. Частина чистого прибутку може бути виплачена акціонерам у вигляді дивідендів. Однак підприємство може стимулювати реінвестування цих коштів, пропонуючи акціонерам реінвестування дивідендів у додаткові акції компанії.

Отже, ефективне використання чистого прибутку дозволяє підприємству зміцнювати свої фінансові позиції, розширювати діяльність та забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс. Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства : Економіка та суспільство. 2021. №25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/242/230>
3. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств : навчальний посібник Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
4. Формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства : Ефективна економіка. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3818>

Жидик О. В., здобувач освіти,
науковий керівник: **Постольна Н. О.**, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Процеси формування та використання фінансових ресурсів на підприємствах нерозривно пов'язані з їх фінансово-економічною діяльністю. Для того щоб забезпечити результативне управління цими ресурсами, необхідно розробити чітко структуровану фінансову політику як на рівні підприємств, так і на рівні держави. Фінансові ресурси відіграють ключову роль у системі стратегічного менеджменту підприємства, оскільки якісне управління ними впливає на безперервність виробничих процесів, рівень ліквідності суб'єкта господарювання, його рентабельність та платоспроможність.

Переважна частина фінансових ресурсів підприємства формується на стадії виробничої діяльності, коли відбувається створення доданої вартості та передача накопичених витрат. Проте реальне акумулювання фінансових ресурсів стає можливим лише на другому етапі суспільного процесу відтворення, що підкреслює складність і багатогранність даного явища в контексті економічного управління.

На мою думку, фінансові ресурси є ключовим фактором для забезпечення фінансової стабільності, оскільки вони дозволяють підвищити шанси на успішне функціонування у динамічному ринковому середовищі. Вони також сприяють виконанню зобов'язань перед державними установами і кредиторами, а також забезпечують дохід власникам бізнесу. Під фінансовими ресурсами доцільно розуміти грошові надходження, прибутки та накопичення, які знаходяться у власності або тимчасовому розпорядженні суб'єктів господарювання. Вони

використовуються для розширеного відтворення, задоволення соціальних потреб, стимулювання праці співробітників і фінансування соціальних програм.

Отже, фінансові ресурси – це сукупність власних, залучених та позикових коштів, які використовуються підприємством для забезпечення його фінансово-господарської діяльності, розвитку та виконання зобов'язань перед контрагентами, працівниками та державою. Формування фінансових ресурсів відбувається за рахунок таких джерел:

1 Власні джерела - це кошти, які формуються за рахунок внутрішніх джерел і не потребують повернення, тобто належать підприємству на правах власності. Вони є основою фінансової стійкості та незалежності підприємства. До них належать: статутний капітал, прибуток, амортизаційні відрахування та додаткові внески власників.

Статутний капітал – кошти, внесені засновниками або власниками при створенні підприємства.

Прибуток – частина доходів, яка залишається після покриття витрат і сплати податків.

Амортизаційні відрахування – кошти, що формуються для оновлення основних засобів.

Додаткові внески власників – додатковий капітал від акціонерів чи засновників.

2. Залучені джерела – це кошти, отримані підприємством із зовнішніх джерел, які потребують повернення або надаються на певних умовах. Вони допомагають розширювати діяльність, інвестувати в нові проєкти та підтримувати фінансову стабільність підприємства:

Банківські кредити – фінансування, отримане від банків на певних умовах.

Облігаційні позики – залучення коштів через випуск корпоративних облігацій.

Лізинг – фінансування довгострокового використання активів без їх викупу.

Венчурний капітал та інвестиції – кошти від сторонніх інвесторів або фінансових фондів.

3. Державні та міжнародні джерела – це кошти, які підприємства можуть отримати у вигляді дотацій, субсидій, грантів, кредитів чи інвестицій від державних органів або міжнародних організацій. Таке фінансування спрямоване на підтримку стратегічних галузей, розвиток інновацій, експортної діяльності та підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Фінансові ресурси використовуються для різних напрямків діяльності підприємства:

Поточна діяльність. Закупівля сировини та матеріалів – фінансування виробничого процесу. Оплата праці та соціальні виплати – забезпечення персоналу підприємства. Поточні витрати (оренда, комунальні послуги, логістика тощо). Сплата податків і обов'язкових платежів.

Інвестиційна діяльність. Модернізація основних засобів – оновлення обладнання та технологій. Розширення виробництва – будівництво нових потужностей. Розробка та впровадження інновацій – фінансування нових продуктів та технологій. Придбання нематеріальних активів – патенти, ліцензії, авторські права.

Недостатність фінансових ресурсів може мати серйозний негативний вплив на підприємство, зокрема:

Погіршення платоспроможності та ліквідності. Нездатність вчасно сплачувати заборгованості перед постачальниками, банками та державними органами, як наслідок втрата довіри з боку партнерів, що може призвести до відмови у подальшій співпраці.

Обмеження можливостей розвитку та інвестицій. Брак коштів на модернізацію обладнання, впровадження нових технологій, розширення бізнесу і втрата конкурентних позицій на ринку.

Проблеми з виплатою заробітної плати. Затримки у виплатах працівникам, що може призвести до зниження продуктивності та відтоку кваліфікованих кадрів.

Збільшення кредитного навантаження. Вимушене звернення до дорогих кредитів або позик і небезпека потрапляння у "боргову пастку".

Зростання ризику банкрутства. Тривала нестача фінансових ресурсів може призвести до повної фінансової неспроможності підприємства.

Фінансова діяльність. Виплата дивідендів акціонерам – розподіл прибутку між власниками. Обслуговування боргових зобов'язань – сплата відсотків за кредитами та позиками. Формування резервного капіталу – створення фінансової «подушки безпеки».

Оптимізація фінансових ресурсів – це процес ефективного управління фінансами підприємства з метою забезпечення його стабільного розвитку, підвищення прибутковості та мінімізації фінансових ризиків.

Ефективне управління фінансовими ресурсами передбачає:

- Раціональне планування та контроль витрат.
- Оптимальне співвідношення власного і залученого капіталу.
- Мінімізацію фінансових ризиків.
- Використання сучасних методів фінансового менеджменту (бюджетування, фінансовий аналіз тощо).

Таким чином, формування та використання фінансових ресурсів є важливим аспектом управління підприємством. Оптимізація фінансових потоків дозволяє забезпечити стабільний розвиток, підвищити рентабельність та забезпечити фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. Економіка і суспільство. Фінанси, гроші і кредит. 2018. №14. С. 778-783. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/111.pdf
2. Джерелейко С., Лопатовський В., Шпильовий В. Дефініція понять «фінансові ресурси» та «грошові кошти»: Innovation and sustainability. 2022. №2. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.131.138>
3. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л.Г.Ліпич Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 768 с.
4. Масюк Ю. В., Шкода А.В. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Економіка та суспільство. 2021. №34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/994/953/>

Єчина Д. С., здобувач освіти,
науковий керівник: **Постольна Н. О.**, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ПРИБУТКУ, ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЙОГО ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ

Прибуток - показник фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань [2]. Саме прибуток є однією з найважливіших економічних категорій, що впливають на успішність підприємства.

Насправді, формування та розподіл прибутку залежить від великої кількості факторів: ефективності його фінансової діяльності, галузі господарства, установлених законодавством умов щодо фінансових результатів, природних умов, собівартість продукції тощо.

Прибуток поділяють на бухгалтерський та економічний. Економічний прибуток включає в себе різницю між загальним виторгом і всіма витратами. До загальних витрат